

gjort gjældende, er fuldstændig rigtig, at man ikke skal holde paa saadanne gamle Byrder, men sørge at komme bort derfra. Jeg haaber nu ogsaa, at, idet jeg fremdrager dette for de Herrer's Blik, kunne De ogsaa her være enige med mig i det Væsentlige. Jeg har det Haab, at den samme Anskuelse, De have lagt for Dagen med Hensyn til Afsløsningen af andre Byrder, jeg mener selvfølgelig Tienden, ville De gjøre gjældende med Hensyn til Gammelfskatten. Bort med disse faste Statsprioriteter; lad os vogte os for dem, lad os ikke paa nogen Maade slaa fast, at nu er Gammelfskatten gaaet over til at blive en uafsløselig fast Prioritet! Nu vil jeg indrømme, at dette fordrer igjen Et; det fordrer naturligvis, at vi have et fast Grundlag for at kunne fordele de Beløb, som nu indbefattes under Gammelfskatten, og det have vi ikke i den saakaldte nye Matrikul. Jeg veed vel, at idet jeg udtaler dette, kommer jeg lidt paa Kant med Andre, der have talt og skrevet om den Ting, idet man har anerkjendt den nye Matrikuls gode Sider, fremdraget og rost dem, uden at man synes at have været ret tilbøielig til at se dens svage Sider. Jeg skal ogsaa fuldstændig indrømme, at den nye Matrikul vistnok har været et fortrinligt Arbejde med Hensyn til den tekniske Side af Sagen, Opmaalingerne og Kortene; men det skal jeg dog paa den anden Side fremhæve, at man ikke kan anfæ den for et fuldstændigt godt Grundlag til at fordele Skatterne efter. Jeg skal tillade mig her at paavise en eller to Mangler derved, som absolut maa gjøre, at den ikke egner sig til at afgive et godt Grundlag for Skatternes Fordeling. For det Første skal jeg gjøre opmærksom paa, at vi for nogle Aar siden ved en Forhandling om Skatter fik en Dypgjørelse fra Ministeriet, der lød paa, at omtrent 150,000 Tdr. Land her i Landet slet ikke have været indbefattede under den saakaldte nye Matrikul; det er Skovene og for største Delen Hedejorderne. Nu kan man altsaa anføre saa meget Godt, man vil, om Matrikullen og rose den saa meget, man vil; men da den ikke omfatter disse meget store Arealer, er dette tilstrækkeligt til at godtgjøre, at hvor god den end kan være i enhver anden Henseende, vil den ikke kunne faae Indflydelse paa en meget stor Del af Landets Arealer.

Det vilde altsaa være nødvendigt, at disse Eiendomme bleve matrikulerede, hvis man skulde tænke sig, at Matrikullen skulde være et passende Grundlag for Vigning af Skatter. Hertil kommer, at under Udførelsen af Matrikularbejdet fremkom der et Forslag om, at man ikke alene skulde nøies med de Taxter, som allerede dengang vare normerede, og som vi Alle kjende, men at man derhos skulde tage tilbørligt Hensyn til Eiendommens Værdi ifølge deres Beliggenhed. Dette Hensyn uundlod man imidlertid at tage, og det var en meget stor Feil. Nu vil jeg indrømme, at der ikke var den samme Forskjel paa Eiendommens Værdier i Forhold til deres Beliggenhed f. Ex. i 1840—1844 som nu, men allerede dengang har der dog været meget stor Forskjel, og nu er Forskjellen paavisselig saa stor, at man kan fremstille meget store Distrikter, hele Herreder, hvor nogle Eiendomme ere i Gjennemsnit næsten 3 Gange saa meget værd som andre til de samme Taxter, og er der saadan Forskjel indenfor samme Distrikt, maa det følge af sig selv, at der er ganske anderledes Forskjel, naar man tager de forskellige Distrikter overfor hinanden. Deraf følger altsaa, at der i flere Distrikter er overmaade store Mangler ved Matrikullen, og at man, hvis man skulde have et brugbart Grundlag for Skatteligningen, absolut maatte tage fuldt Hensyn til Eiendommens forskellige Værdier ifølge deres Beliggenhed. Det, der navnlig gjør, at deres Værdier blive saa forskellige, nemlig at de ere beliggende ved bedre Kommunikationsmidler eller ved større Byer, selve de klimatiske Forhold og andre saadanne Forhold, maatte tages i fuld Betragtning, naar man skulde have en nogenledes velordnet Skatteligning. Det gaar nemlig ikke an at ligne Skatter, der skulle være Udtryk for Eiendommens Værdier, saaledes, at de blive lige store for Eiendomme, af hvilke den ene bevistlig er tre — fire Gange saameget værd som den anden. Endelig er der for det Tredie endnu en Mangel ved den nu nærende Matrikul. Hvor meget man end kan rose den i visse Henseender, er der dog enkelte Eiendomme, som man har gaaet med temmelig let Fod henover, eller som dog ikke kunde indbefattes under Kategorien Heder, Moser og Kjær. Disse Eiendomme ere nu mange Steder gaaede op til hundrede